

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Основою економічного розвитку України є активізація інноваційних процесів у регіонах. Це у свою чергу потребує виваженої загальнодержавної інноваційної політики, яка визначає пріоритети інноваційної діяльності та створює умови для здійснення промисловими підприємствами наукових розробок і втілення їх результатів у конкретні інновації. Інноваційна активність підприємств дозволяє не тільки підвищувати конкурентоспроможність й ефективність їх діяльності, а й вирішує політичні, економічні та соціальні проблеми регіону та країни загалом. Тому дослідження інноваційного розвитку промислових підприємств на регіональному рівні має стратегічне значення і набуває у сучасних умовах особливої актуальності.

Регіональні аспекти інноваційного розвитку розглядалися у працях таких учених, як О.І. Амоша [1], О.А. Біловодська [2], О.М. Луцків [3]. Вирішенням проблем інноваційного розвитку промислових підприємств Івано-Франківської області займалися І.Р. Боднарук [4], В.І. Федорак [5], Р.І. Щур [6]. Аналіз наведених джерел свідчить про достатню увагу науковців до цієї проблематики. Утім окреслені процеси є динамічними та потребують постійної уваги для виявлення тенденцій і формування відповідних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Метою дослідження є аналіз тенденцій інноваційного розвитку, визначення існуючих проблем, розробка рекомендацій щодо їх усунення та активізації інноваційних процесів на промислових підприємствах Івано-Франківської області.

Аналіз статистичних даних за період з 2015 по 2017 р. засвідчив, що приблизно 78% промислових підприємств Івано-Франківської області не здійснювали інноваційної діяльності. Питому вагу підприємств, які займалися і впроваджували інновації наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Питома вага підприємств, які займалися і впроваджували інновації

Показники	Роки			Відхилення	
	2015	2016	2017	2016/ 2015	2017/ 2015
	%	%	%		
Питома вага підприємств, які займалися інноваціями	21,6	21,1	21,7	-0,5	0,1
Питома вага підприємств, які впроваджували інновації	18,4	14,8	17,8	-3,6	-0,6

Джерело: сформовано автором на основі [4; 7; 8]

У 2015-2017 рр. підприємствами області впроваджено: 335 одиниць інноваційних видів продукції, з яких, 50 – нові види машин, устаткування, прилади та апарати; 90 одиниць нових технологічних процесів, серед яких, 29 – маловідходні та ресурсозберігаючі. Серед підприємств, які впроваджували у 2017 р. нові технології варто виділити ТОВ «Падана Кемікал Компаундс» (лінія виробництва сировини для виготовлення медичного обладнання), ПП «Євро-модуль» (лінії з виробництва сайдингу), ТОВ «ЦБМ «Осмолада» (лінія з виробництва брикетів) та ТОВ «Поліком» (реактор-змішувач для обезпиленних компонентів) [8; 10].

У досліджуваному періоді підприємствами області на інноваційну діяльність витрачено сумарно 306848,7 тис. грн., з яких, найбільша частка припала на 2017 р. – 134192,2 тис. грн., а найменша на 2016 р. – 80467,5 тис. грн. Із загальної суми на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення використано 277955 тис. грн., або 90,58%; на іншу інноваційну діяльність (проектування, навчання, маркетинг та іншу відповідну діяльність) – 17262,5 тис. грн., або 5,63%; на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 10266,9 тис. грн., або 3,35% і на придбання існуючих знань від інших підприємств або організацій – 1364,3 тис. грн., або 0,44% [7].

Інноваційна діяльність протягом 2015-2017 рр. в основному фінансувалась за рахунок власних фінансових ресурсів, частка яких у сумарних витратах склала приблизно 88,7%. Перешкодою для інноваційного розвитку підприємств області є відсутність механізму заохочення вітчизняних й іноземних інвестицій. Якщо кошти вітчизняних інвесторів не використовувались взагалі, то частка інвестицій від іноземних інвесторів склала 16,7% і зафіксована лише у 2015 р. Серед основних причин такої ситуації є нестабільні загальноекономічні показники, постійні зміни в нормативно-правовій базі, проведення антитерористичної операції та значний рівень тінізації економіки, що збільшує ризик вкладення коштів в інновації [4; 9].

Отже, здійснений аналіз свідчить про недостатньо високий рівень інноваційного розвитку промислових підприємств Івано-Франківської області. Ключовою проблемою, яка перешкоджає активізації інноваційних процесів є недостатній рівень фінансування інноваційної діяльності. Для її вирішення доцільно збільшити розміри видатків як з державного, так і місцевого бюджетів, розробити систему податкових стимулів і пільг для підприємств, які інвестують кошти у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, створити умови для залучення коштів вітчизняних й іноземних інвесторів шляхом удосконалення відповідної законодавчої бази. Реалізація цих заходів дозволить вирішити не тільки питання фінансування інноваційної діяльності, а й політичні, економічні та соціальні проблеми як області так і країни загалом.

Список використаних джерел:

1. Амоша О.І. Інноваційний розвиток промислових підприємств у регіонах: проблеми та перспективи / О.І. Амоша, Л.М. Саломатіна // Економіка України. - 2017. - № 3. - С. 20-34.
2. Біловодська О.А. Аналіз і чинники активізації інноваційної діяльності промислових підприємств регіонів України / О.А. Біловодська // Молодий вчений. - 2017. - № 4. - С. 592-598.

3. Луцків О.М. Інноваційний розвиток регіонів України: тенденції, проблеми та перспективи / О.М. Луцків // Економічний форум. - 2016. - № 2. - С. 121-127.
4. Боднарук І.Р. Інноваційний розвиток Івано-Франківської області: тенденції, проблеми та перспективи / І.Р. Боднарук // Причорноморські економічні студії. - 2018. - Вип. 29(2). - С. 25-28.
5. Федорак В.І. Стратегія інноваційного розвитку деревообробних підприємств Івано-Франківської області / В.І. Федорак, А.П. Ковальчук, О.В. Остафійчук // Вчені записки університету «КРОК». - 2018. - Випуск 49 - С. 145-150.
6. Щур Р.І. Механізм фінансового забезпечення інноваційного розвитку регіону / Р.І. Щур, І.І. Плєць, О.В. Микитюк // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2016. - Вип. 12(2). - С. 158-167.
7. Інноваційна активність промислових підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Впровадження інновацій на промислових підприємствах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Джерела фінансування інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Інформація про розвиток інноваційної діяльності області у 2017 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.if.gov.ua/news/35222>.